

بنائی

شامل : غزلیات (مرتب) - سه رباعی .

آغاز :

« بسرمه آنکه سیه کرد چشم یار مرا
بسان سرمه سیه کرد روزگار مرا »

پایان :

« صبرست و سفر علاج دل من گویند
چون صبر ندارم بسفر خواهم رفت »

هانی

شامل : غزلیات (مرتب) - رباعیات .

آغاز :

« زهی ز بود تو پیدا شده نشان همه
خدایی از تو بود مبتدل از آن همه »

پایان :

« ای غم اندر عینۀ تنگم بیا هر سو به بین
کآنچه باشد غیر درد عشق آتش در زنش »
نسخه در تملک یحیی نامی بوده و بسال ۱۳۲۰ از کریم بن آقا
بسرदार مگری انتقال یافته است - انتقالی از قصر بلور .

باندازه ۹۵ × ۱۶۰ - جلد نیماج حنائی ساده یک لایه -
کاغذ دولت آبادی جدول زرین - عنوانها بخط رقاع خوش بقلم زر-
دو سرلوح مذهب لاجوردی خوش - که در کتیبه هر یک عنوان کتاب
بخط رقاع نوشته شده است ۳۳۲ صفحه ، هر صفحه ۱۱ سطر ، هر سطر
یک بیت ۲ = میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - بدون رقم
و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . شماره (۱۱۱۲۹) .
مجموعه مشتمل است بر :

فغانی

شامل : غزلیات (مرتب) - مقطعات - قصاید - رباعیات -
مفردات .
آغاز :
« ای سر نامه نام تو عقل گره گشای را
ذکر تو مطلع غزل عشق سخن سرای را »
پایان :
« ز مهر و ماه یگذشتی بگاه جلوه خوبی
تعالی الله همین است ای پسر معراج محبوبی
- ، الكتاب . »

بنائی

شامل : غزلیات (مرتب) - رباعیات - معنیات .

آغاز :

چون تب غم دگر کند حال من خراب را
بر لب من جز آبله کس نچکاند آب را «

پایان :

« دوش گشتم بی تو از سوز جگر
شمع را بآه دل شب تا سحر »
حاشیه صفحه اول که یادداشت‌هایی داشته بریده‌اند - انتقالی
از خانه نسان السلطنه .

(۷۱۴)

باندازه ۱۱۲ × ۱۹۸ - جلد مقوای روغنی ممتاز کار دوره
صفوی اصفهان ، بوم مشکی دو مجلس بزم نقاشی . حاشیه مذهب ،
اندرون تیماج ساده ساق چناری - کاغذ دولت آبادی الوان جدول
و کمند زرین - یک سر لوح مزدوج مذهب متوسط که در کتیبه آن
« بسمله » نوشته شده است - ۱۶۸ صفحه ، هر صفحه ۴ سطر ، هر سطر
یک بیت ۴۳ میلیمتر در متن و ۱۶ بیت در حاشیه - خط نستعلیق
تحریر کتاب خفی متوسط - رقم محمد فصیح - تاریخ تحریر سال
۰۱۰۷۱۱ (شماره ۵۸۶) .

مجموعه مشتمل است بر :

نظیری نیشابوری

شامل : غزلیات (مرتب) - ترجیعات - رباعیات - قصاید .

آغاز :

« اذا ماشئت ان تحیی حیوة حلوة المحیا

یرسواتی بر آور سر زستوری بیرونه پا »

پایان :

« تاریخ تویرجبهه ایام نگارست صیح دوم از مشرق اقبال دسیده »

صعی

شامل : غزلیات (مرتب) - رباعیات .

آغاز :

« ساز آبادخدا یا دل دیرانی را یامده مهریشان هیچ مسلمانی را

پایان :

« شد قحط امید و خوردنی نیست مرا

باری ببهانه سفر روزه خورم »

تمت الكتاب بعون الملك الوهاب . بتاريخ شهر جمادی الثاني
احدی و سبعین بعد الف سمت تحریر در دارالسلطنه اصفهان یافت
کتبه العبد المذنب المحتاج محمد فصیح « (کلمه فصیح درست
خوانده نمیشود) .

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پشت صفحه
اول مهر او هست .

(۷۱۵)

باندازه ۱۱۵ × ۱۹۳ - جلد روشنی کشمیری دو رو درخت

و بوته نقاشی - کاغذ کشمیری جدول و کمند زرین - دو صفحه
 اول هر دو دیوان بین سطور طلا اندازی - دوسر لوح یک سر فصل
 و چند سرمغن مذهب مرصع میناسازی متوسط - ۶۰۰ صفحه، هر صفحه
 ۱۲ سطر، هر سطر یک بیت ۶۸ میلیتر - خط نستعلیق کتابت جلی
 متوسط - بدون رقم - تاریخ تحریر ۱۲۰۳ . (شماره ۱۰۰۰۷)
 مجموعه مشتمل است بر :

محتشم کاشانی

شامل : غزلیات (مرتب)

آغاز :

« ای گوهر نام تو تاج سر دیوانها

ذکر تو بود عنوان آرایش عنوانها

بایان :

« یارب نگاهدار تو امان بر آن کسی

کین خطمن بخواند و بر من دعا کند »

مشتاق

شامل : قصاید - غزلیات (مرتب) - ترجیحات - رباعیات (مرتب)

مقطعات تواریخ .

آغاز :

« سخوان زدیرم بکعبه زاهد که برده از کف دل من آنجا

بناله مطرب بعشوه ساقی بخنده ساغر بگریه مینا »

پایان :

« کلکم نوشت مشتاق تاریخ سال فوتش

حیف از حیات نادان افسوس سرک دانا

تست تمام شد بعون الله تعالی و کرمه »

در هشت صفحه بیاض بدرقه کتاب اشعار بتفرقه و ماده تاریخها

بعداً نوشته شده است و این قسمت تاریخ تحریر سال ۱۲۱۳ دارد .

انتقالی از خانه لسان الزوله .

(۷۱۶)

مجموعه

باندازه ۱۳۲ × ۲۳۵ - جلد ساغری مشکی تریج و نیم تریج

عنایب تریج و سر تریج ضربی بوم زر - کاغذ مخالبغ دو جدول زرین

ستن زرفشان غبار حاشیه افشان سرخ - هر صفحه سه لچکی مذهب

لاجوردی - عنوانها بزر در سر سخنهای منقش - دو صفحه اول متن

و حاشیه بین سطور طلا اندازی منقش - سه صفحه آخر بین سطور

ستش مذهب که یدو لچکی مذهب مرصع تمام شده است - تکسر تریج

مذهب مرصع خوش - ۲۴۶ صفحه ۱ هر صفحه ۱۳ سطر - هر سطر

یکه بیت ۶۵ سیلیعتر در متن و ۱۴۳ بیت در حاشیه - خط نسیمین

کتابت و کتابت خفی و غایب عالی بتسوه کتابت میرعماد - بدون

رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱) - (شماره ۱۰۲۳۳) .

مجموعه مشتمل است بر :

۱ - شری محمد و ایاز

زلالی خوانساری

آغاز :

« بنام آنکه محمودش ایاز است غمس بتخانه ناز و نیاز است .

پایان :

« ولی نقش نگین بر خاتم دل شده ختم سخن بر جان بسمل »
حسب القرموده جامع کمالات صوری و معنوی بهزاد بیک
صلواته الله باتمام رسید . »

گلزار

ظهوری ترشیزی

آغاز :

« خرمن چمن سخن بطراوت حمد بهار پیرائست که گلزار ابراهیم
در رخسار یوسف طلعتان نخوت نمرود رسانید »
پایان :

« داستان شد ختم بستان رخس غیرت گلزار ابراهیم باد »

ظهوری

آغاز :

« سرود سرایان عشرتگه قال که بنورس سراستان حال کار کام
در زبان ساخته »
پایان :

« هم بوفق مدعایش رسم و قانون زمان

زین دعاها بر اجابت منت بسیار باد . »

۴ - دیباچه خوان خلیل

ظهوری

آغاز :

« ای از تو بر اهل تخت و اکتیل سیل
گر ذکر جمیلت و گر قدر خلیل »

بایان :

« تادراین مهمانسراخوان خلیل آمدیاد
سبزبان خلق ایراهیم عادلشاه باد
تمت خوان خلیل افصح المتکلمین المتأخرین مولانا ظهوری . »

۵ - مثنوی سام و پیرام

عبدالرزاق لاهیجی

آغاز :

« خداوندا دلی ده آشنا روی که تا بد جز تو از هر آشنا روی »

بایان :

« شالی دخل استعداد پا خرج نوازشهای گوناگون در و درج
حسب الفرموده صاحبی ام بهزاد بیک با تمام رسید . »
مثنوی محمود اباز در متن و بقیه دو حاشیه نوشته شده است .
یادداشتها و مهر هارا محو کرده اند - اسر داده ای از کتب
مسروقه است .

(۷۱۷)

سچمر

باندازه ۱۳ x ۲۳۳ - جلد تیمنج ترفیح و سر ترفیح ضری

اندرون میشن عنابی ترنج و سرترنج سوخت معرق زمینه زر خوش -
 کاغذ کشمیری کبود جدول و کمنه زرین متن افشان غباربین مصراعها
 تسمه حلکاری - تمامی صفحات حاشیه حلکاری - تمامی صفحات
 حاشیه حلکاری - چهار سرلوح مزدوج مذهب مرصع خوش - ۲۳۱
 صفحه ، هر صفحه ۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۵۰ میلیتر - خط
 نستعلیق کتابت خوش و متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱)
 (شماره ۱۰۰۱۸) .

مجموعه مشتمل است بر :

۱ - ویس و رامین

فخرالدین اسعد گرگانی

که نا تمام و فقط ۱۴ صفحه اول مثنوی و شامل ۵۴۸ بیت

است .

آغاز :

« خدای باک بی همتای بی یار هم از اندیشه دور وهم ز دیدار »

پایان :

« نخواهد هیچکس بد بختی خویش نجوید هیچ عاقل سعستی خویش »

۲ = منسوب

لامعی جرحیانی

شامل تغزلات و محتوی حدود ۱۳ بیت است .

آغاز :

« ای جون بری و بتن جون حور

روی تو جون روز و سوی جون شب دیچور

پایان :

« دو پای رقص کنی بگل اندر زاب چشم

دو دست رود زن زعنا گشت روی زن »

سنائی غر نوی

آغاز :

« ای درون ترور بیرون آرای وی خرد بخش بی خرد بخشای »

بایان :

« غم کربزد چو او شود خندان سبک و پای جامه در دندان

مولانا محمد صوفی آملی مازندرانی

در نیمه اول قرن یازدهم در هندوستان می زیسته و بسال
۳۵۰ ر در گذشته است و ساقی نامه وی که در همین دیوانست بسالی
۰۰۰ ر بنظم آمده است . (این دیوان مشتمل است بر : قصاید
دو ورق از اول ساقط) - غزلیات (مرتب) - رباعیات - ساقی نامه
مفصل .

آغاز موجود :

« آنچنان گشته ام که بیزارست

گوش از آواز و دیده از دیدار »

بایان :

« که بر نظم این گوهر آیدار

ز تاریخ هجرت شدستی هزار »

نسخه در مرمتی که شده جایجا صحافی شده است و ترتیب کتاب در ابتدا باین قسم بوده است :

ساقی نامه - قصاید - غزلیات - رباعیات محمد - منتخب حدیقه الحقیقه - ویس و رامین - منتخب دیوان لامعی .

بسیاری از یادداشتها و مهرها را محو کرده اند او سال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه اول نام فتحعلیشاه بسفیداب روی متن زر درهم قرنجی نوشته شده است سال ۱۲۸۲ از عرض فتحعلیشاه گذشت و در حاشیه صفحه اول مهر او هست - از جمله کتابهای استرداد از لسان الدوله است .

(۷۱۸)

باندازه ۸۰ × ۱۵۰ - جلد تیماج عنابی یک لائی ساده - کاغذ اصلهانی الوان جدول زرین - عنوانها بزر - دو صفحه اول هشتادچکی مذهب مرصع خوش دارد و بین مصراعها تسمه مذهب گره است - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی - ۲۳۸ صفحات بعضی بچلیبها نوشته شده و هر یک ۷ بیت و بعضی معمولی در ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت . ۴ سانتیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی خوش - کتاب از دو قسمت متمایز جمع شده است و نیمه اول روم تاریخ ندارد (ورق آخر سافط است) و نیمه دوم علی رضا و تاریخ تحریر سال ۱۰۲۴ دارد تاریخ تحریر نیمه اول مقدم بر نیمه دوم است .

(شماره ۶۴۳)

مجموعه مشتمل است بر :

۱ - منتخبات اشعار

نامل غزلیات و افراد متفرق از: کمال الدین اسمعیل اصفهانی -
سعدی - مجتشم - وحشی - امینی - ناصح - رغانی - کاشانی -
اسیر خسرو - مبللی - خاقانی
آغاز:

« دوست می دارد دلم جو رو جفای دوست را
دوستر از جان و دل درد و بلای دوست را ،
بایان :

« چنین که بر زده چایکانه دامن ناز
سوی کدام سیه روزگار میگذری ،

حکیم شفائی

از اول یک ورق ساقط دارد .

آغاز بوجود :

« نگاه خیره عاشق نمانا نمک بر ورده چشم معنا ،
بایان :

« بی تاریخ فکر آلود کشتم خیال آسا بر سو زود کشتم ،
« سخن را می گشودم برده از چهر که ناگه رو نمود این نسخه مهر
نهال فکر باطل کشدم از بیخ که هم این نسخه مهر دست تاریخ

کند هر کس درین گلشن صبائی گل محسن فسانه بر شامی
تمت النسخه مهر بتاریخ شهر رمضان المبارک
عشرین والفاء کتبه العبد المذنب علی رضا غفر ذنوبه و سرعته به .

(« این نسخه سیر » تاریخ نظم مثنویست که عبارت از سال
 ۱۰۲۱ باشد)
 بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین قناره گذشته و پشت صفحه
 اول مهر او هست .

(۷۱۹)

باندازه ۱۳ × ۲۴۵ - جلد تیماج مشکی ترنج و سر ترنج
 سنگه جدید - کاغذ اصفهانی جدول زرین و کمند - عنوانها بشنگرف
 دوسر لوح و یک سرفصل مزدوج مذهب موصع خوش - ۶۶۲ صفحه ،
 هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۴ سانتیمتر در متن و ۱۳
 بیت در حاشیه - خط نسخ کتابت خفی متوسط - رقم محمد علی -
 تاریخ تحریر سال ۳ - ۱۰۸۲ - ۱۰۸۳ تا ۱۸۰۲ (شماره ۲۰۹)
 مجموعه مشتمل است بر :

اوحدی

آغاز :

« قل هو الله لا سرقه قال من له الحمد دائماً منوال »

بابان :

« دل اورا بذکر عادت کن کذار او ختم بر سعادت کن »

تمت الكتاب بعون الملك الوهاب علی بداول العباد عبد الغنی
 ابن خلیل الله کارزانی . . . فی تاریخ بیستم شهر شوال سنه اثنان
 و ثمانین بعد الف سنه ۱۰۸۲ ، نم . «

۲ - مخزون الاسرار

نظامی

آغاز :

« فاتحهٔ فکرت و ختم سخن هست کلید در گنج حکیم »

پایان :

« شکر که این نامه بعنوان رسید بیشتر از عمر پایان رسید »

۳ - الهی نامه

شیخ عطار

آغاز :

« الهی نامه را آغاز کردم در گنج سعادت باز کرده »

پایان :

« که جز از فضل توروئی ندارد که از طاعت سرموئی ندارد »

سیح محمود سبستری

آغاز :

« بنام آنکه جانرا فکرت آموخت چراغ دل ز نور جان برافروخت »

پایان :

« بنام خویش کردم ختم و پایان الهی عاقبت محمود گردان »

تمت الكتاب بعون الملك الوهاب فی سنه ۱۰۸۳ هـ

۵ - منتخب دیوان

ابن یمین

و آن شامل چند مثنوی کوتاه بیحور مختلف است که آنرا در هفت « مجلس » نهاده است و بدنبال آن چند مثنوی دیگر در « عشق و احوال آن » آورده است و آخرین مثنوی را ابن یمین « مجلس افروز » نام داده و آورده است :

نسخه دلفریب جانسوز است تام این نسخه مجلس افروز است «
و در پایان مخمسی و چند رباعی است :

آغاز :

« بیش از آن دم که بود کون و مکان
بود آن گنج گرانما به نهان »

پایان :

« آن جامه شاهی که باطلس ندهم
در صومعه این خرقة پشمینه ماست »

۶ - منتخب هزلیات

مولا فاجلال الدین بلخی

(مرتب بحروف قوافی)

آغاز :

« تا که دارالملک دل برهم زند ملک نوشیروان و دارا ساعنی

پایان :

قدومع الفراغ من تحریر هذالمنتخبات فی شهر ربیع الاول سنه

ثلاث و ثمانین بعد الف : حسب الغواش - حکیم محمد اکرم
باتمام رسید . حرره العبد محمد غنی ،

نسخه در تملک آقا لرخان وزیر گرجستان بوده و بسال ۱۲۸۲
از عرض ناصرالدین شاه گذشته و مهر او در بالا و حاشیه صفحه اول
هست .

(۷۲۰)

باندازه ۲۱۵ × ۹۲ یفطح بیاضی - جلد تیماج دولائی ابره
حنائی سجااف و اندرون ماشی ساده جدول سنگنه مذهب - کاشغذ
فرنگی الوان جدول زرین زرفشان - دو صفحه اول و حاشیه یونه
اندازی منقش - یک سرلوح مذهب مرصع عالی - عنوانها پسرخی -
۳۸ صفحه ، در هر صفحه بتفاوت از ۱۲ تا ۲۴ بیت بطرز چلیما
و مستقیم نوشته دارد - خط شکسته نستعلیق کتابت و کتابت خفی
عالی - رقم علی اصغر همدانی - تاریخ تحریر سال ۱۲۱۴ - (شماره
۶۴۵) .

مجموعه مسلسل است بر :

محمد نصیر اصفهانی

که مصدر بدیباچه منشور بیاض و نک صفحه اشعار متفرقه است .
آغاز نسخه :

« الحنته لله که زهستی رسم بانغد بقار تنگدستی رستم »

آغاز مثنوی :

« شبی با نوجوانی گفت پیری کهن دردی کشی صافی ضمیری »

پایان مثنوی :

« بحق جویای حق را رهنما اوست

ز کار اهل دل مشکل گشا اوست »

بتاریخ ۱۲ ذی حجه الحرام در باغ شجاع آباد قلمی کردید .

انشاء الله بمطالعه مخادیم رسد . مشقة علی اصغر الهمدانی .

ت

که قطعاتی از شعرای ذیل :

آشوب - آصفی - آوجی - ابن یمین - ابوالحسن - ابوسعید

ابوالخیر (شیخ) - ابوالقاسم - احمد خان بیک - اعجاز - الفت

(داود) - انیس - اهلی - بابا طاهر - بابا فتاحی - باقر خلیل -

بهشتی - جامی - جعفر (میر) - حافظ - حسابی - خاقانی - خان خانان

خسرو - خواجه امیر بیک - درکی - درویش عبدالمجید - رضائی

گیلانی - روحانی - روزبه - رونق - زلانی - سالک قزوینی - سبحانی -

سعدی - سلطانی بیک - سلمان ساوجی - سلیم - سنجر (میر) -

شانی نکلو - شاه محمود - شاه میر (میر) انتخاب کرده است و ترجمه

احوال مختصری از بعضی شعرای گمنام که شعر آنها را آورده نوشته

است و نیز معدودی منتخبات مشهور در ضمن اشعار نقل کرده است .

آغاز :

« آئینه دوست روی نیکوست به بین

عکس که در آن آینه زانروست به بین »

بیان :

« بضاعت نیاوردم الا ایسہ

خدا یا ز عنوم مکن نا امید

حسب الاشارة ... ابالت و عظمت و جلالت دستگاہ ...
فتحعلی خان ... در دارالسلطنہ اصفہان ... بتاریخ یوم الجمعہ
شہر شوال المکرم سنہ ۱۲۱۴ سمت تحریر یافت ... تمقۃ العبد الافل
الاحقر الجانی علی اصغر الہمدانی سنہ ۱۲۱۴ »

« از آنجا کہ ہر چیز را نصیبی رسیدہ است ... مہدیعلیخان
بہادر خراسانی کہ از جانب وزیر بادشاہ فرنگ بابلچی گری ایران
آمدہ بود ، خواہشمند ابن مجموعہ گردید . کمترین پناہ را بناہ او
رقم نمود ... »

سال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاہ گذشتہ و بہر او
در بالای سر لوح ہست .

(یقیہ از ذیل صفحہ قبل)

شریف تیریزی - ظہوری - عارف شبانکارہ - عبدالرزاق عزمی - عصمت
بخاری - عصمتیہ - عطا (میر) - عطار - علی اصغر ہمدانی - علی نئی بیگمہ
علیمردان (میرزا) - عمادلر - غیاثا آوجی - غیاثا حلوائی - فتوی - فرصت -
فربہی - فصیحی - فضولی - فغانی - فہمی - قاضی جمال الدین - قاضی
نوری - قدسی - قیصرتر کمن - کامران بگمہ - لوائی - مایل - سجدہ ہنگر -
سجد (- درویش عبدالمجید) - بہتشم - محمد صادق بیگ -
محمد مؤمن - محمد نصیر حکیم پاشی - محمد صالح جفنائی (اسر :
محوی - مخفی - سعود سعید سلمان - مشتاق (میر) - مشرب - مشرفی -
مظفر حسین - مصوم (میرزا) - مکتبی - ملک قمی - ملک سنرفی -
مناز - منصور - مولوی - مؤمن حسین یزدی - بہستی - نادہ -

نسیم شاملو - نظام (میرزا) - نظیری - نگاری - نوائی (امیرعلیشیر)
نور جهان بیگم - نوعی - وارث - واهب (میرزا حسن) - وحشی -
وحدید (سیرزا طاهر واقعه نویس) - هلالی جغتائی - همایونشاه
(امیر) .

(۷۲۱)

باندازه ۱۹۵ × ۳۱۲ - جلد میشن دو لائی ابره عنابی ترنج
و سر ترنج و گوشه ضربی زمینه طلا گل برجسته مشکی، اندرون ماشی
و سر ترنج و گوشه ضربی زمینه طلا گل برجسته مشکی، اندرون تیماج
ماشی ترنج و سر ترنج مذهب - کاغذ فرنگی جدول و کمند زرین -
دو صفحه اول و دو صفحه درمیان کتاب بین سطور طلا اندازی -
دو سر لوح مزدوج مذهب برصع عالی - ۲۸ صفحه، هر صفحه ۱۲
سطر، هر سطر یک بیت ۱۱۵ ملیمتر - خط نستعلیق و یک صفحه
شکسته نستعلیق نیم دو دانگ خوش - تاریخ تحریر سال ۱۲۲۶ .
(شماره ۱۱۲۲۷) .
مجموعه مشتمل است بر :

۱ - مثنوی پیر و جوان

محمد نصیر اصفهانی

آغاز و پایان : مانند نسخه پیش .

۲ - قصیده و چند مثنوی کوتاه

محمد جعفر منجم - عرفی شیرازی - امینی شاملو -

امیر خسرو دهلوی

که قصاید در مدیح حسینعلی میرزا فرمانفرمای فارس سروده است .

اغاز :

« خوش آن کوراست در کیتی نگاری چاپک وزیبا

صمن سیما و مهرآسا قدح پیمای و روح افزا »

بایان :

« بادا عدوی جاه تو بردار انتقام

تا حشر اسیر هون و هوان در برابرم

حسب الاسر ... فرمانفرمای مملکت فارس ادام الله دولته

و اقباله حسینعلی میرزا . کمترین بندگان آستان معدلت مشحون

علی محمد بنحریر این دو قصیده غراکه از نتیجه افکار ابقار طبع

گهر بار جناب وحیدالعصر والزمانی میرزائی میرزا محمد جعفر منجم

باشی سرکار والا و مثنوی میرزا محمد نصیر اصفهانی و مثنوی سید

محمدالمخلص بعرفی شیرازی و مثنوی امینی شاسلو و مثنوی امیر

خسرو دهلوی ... است ... امر بتحریر آن فرسوده است ...

برداشت ... سنه ۱۲۲۶ . »

انتقالی از خانه لسانالدوله .

(۷۲۲)

باندازه ۲۱۵×۱۱۵ - جلد تیماج سرخ منگنه زرکوب جدید -

کاغذ سمرقندی قطعه الوان جدول زرین - ۴۱۲ صفحه ، هر صفحه

۱۴ سطر ، هر سطر یک بیت ... سه سرلوح مذهب مرصع عالی -

دو صفحه اول متن و حاشیه تشعیر سازی مذهب - سر فصلها مذهب

مرصع و عنوانها بقلم الوان روی متن زر - دو مجلس تصویرمیناتور

ممتاز که حاشیه مجلس اول تشعیر سازی مذهب است - خط نستعلیق

کتابت خفی عالی - رقم شاه قاسم - تاریخ تحریر سال ۱۰۱۸ .
(شماره ۵۱۵) .

مجموعه مشتمل است بر :

۱ - منتخب شش دفتر مشوی

مولانا جلال الدین

« بشنوا زنی چون حکایت می کند وز جدائیها شکایت می کند »
پایان :

« هم درین سوراخ بینائی گرفت در خور سوراخ دانائی گرفت
در کتابخانه نواب مستطاب متعلی القاب خانی عالیشانی
منبع الاحسانی حسن خان شاملو صورت تحریر بافت . کتبه المذنب
شاه قاسم فی غره شهر ربیع الاخر سنه ۱۰۲۸ . »

۴ - هندی

سنائی

آغاز :

« حمد و شکر ثنا علی الاطلاق ذات حق را سزد باستحقاق »
پایان :

« ابدالاهر صد هزاران عام باد بر مصطفی درود و سلام
تمت الكتاب بعون الملك الوهاب فی غره شهر جمادی الاخر
۱۰۱۸ در کتابخانه نواب نامدار خانی عالیشانی منبع الاحسانی
کیوان وقاری حسن خان شاملو فوجی شمشیر صورت تحریر بافت .
کتبه المذنب شاه قاسم الکاتب غفر ذنوبه متر عیوبه . »

چنانکه گذشت تاریخ کتابت منتخب مثنوی سال ۱۰۲۸ و صدیقه ۱۰۱۸ است ولی کاغذ و قطع و خط یکی است؛ فقط تذهیب سرلوح ها اختلاف دارد و سرلوح دوم زیباتر است. ممکن است که این دو نسخه با اختلاف ده سال کتابت شده و بعداً آن دو را در یک جلد جمع کرده باشند و تازگی جلد مؤید این نظر است.

در پشت صفحه اول یک رباعی از قریح و دو رباعی از نادری بخط خودشان نوشته شده است.

بسال ۱۳۰۱ وارد کتابخانه شده است.

(۷۲۳)

با اندازه ۱۲۲ × ۲۱۵ - جلد تیماج یحیی نرنج و -
 و گوشه و جدول منگنه جدید - کاغذ بخارانی الوان جدول زرین
 متن زرفشان غبار - بر سر هر قطعه شعر دو لوح کوچک مذهب منقش
 و بین مصراعها تسمه مذهب - عنوانها بسفیداب تحریر دار روی متن
 زر در سر سخنهای بوته اندازی - دو صفحه اول هر یک از منتخب
 بین سطور طلائع اندازی منقش و هر یک یک سرلوح دوج مذهب سرصف
 خوش (جمعاً چهار سرلوح) که در کتیبه هر یک عنوان آن بسفیداب
 تحریر دار روی متن زر بوته اندازی نوشته شده است - دو مجسمی
 تصویر بیتاتور خوش که اندکی فرسوده شده است - ۳۳۲ صفحه ،
 هر صفحه ۱۲ سطر - هر سطر یک بیت ۷۳ میلمتر - خط نسعین
 کتابت متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قون ۱۰) . (سمازه
 . (۶۶۱)

مجموعه مشتمل است بر منتخب غزلیات و مثنویهای :

۱- فزلیات

شهیدی

از آخر لامل یک ورق ساقط دارد .

آغاز :

« بطرف مېکدها روز بی نوائی ما
سفال چرخ بود کاسه گدائی ما »

بایان موجود :

«ای کمان ابرو شهیدی را بکش چون عاشق است
در کمان ناوک چه بهر کشن آهد نهی »

۲- فزلیات

لسانی

از اول و آخر لاقط یک ورق ساقط و او را موجود منبوس

است .

آغاز موجود :

« رخت نازک تر از برگ سمن مېخواستم دیدم
قد حاکم از سرو جمن مېخواستم دیدم . »

بایان موجود :

« من ترا یار دگر ای گل نر دانستم
رنگ بناد نو تک یار دگر دانستم »

۳ = خمسه

نظامی

از اول ساقط .

آغاز موجود :

« چون عشق بصدق ره نماید

یک خوبی دوست ده نماید »

نایان :

« نه بس داوری هست آن سست رای

که سخنی رساند بخلق خدای »

۴ - فزلیات

سعدی

مردب بحروف فاقیه .

آغاز :

« گرمای من برافکنند از رخ نقاب را

برقع فرو هلد بجمال آفتاب را »

نایان :

« بخنده گفت که سعدی سخن درازمکنس

بیان نهی و فراوان سخن چو شبوری »

۵ - فزلیات

امیر خسرو دهلوی

مردب .

آغاز :

« یازدل گم گیس در کوس من دیوانه را

از کجا کرده نگاه آن سکر فلا سحر

پایان :

« به آب دیده خسرو بخشای

چو جان تر کرد چشمش ترچه داری »

بابا فغانی

شامل منتخب : قصاید - غزلیات - رباعیات .

آغاز :

« ای سرنامه نام تو عقل گره گشای را

ذکر تو بطلع غزل عشق سخن سرای را »

پایان :

« از کیسه دشمنان چه غم عاشق را

هر چند که دشمن ضعیفش فلک است »

سه صفحه آخر و یک صفحه پشت ورق اول کتاب ، یک قطعه

از تحفة الاحرار جامی و رباعیاتی است . بنظر میرسد که مجموعه در اصل جامع تر از این بوده و بعضی اجزاء آن ساقط است ، که در صحافی اجزاء آنرا جایجا کرده اند و صفحه قسمت اول موجود ، باید در آخر کتاب باشد و برای اینکه صفحه دوم با سرلوح و تزئینات است آنرا در اول کتاب جای داده اند . در دوج کتاب نیز صحافی ساقط است .

سال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و بالای صفحه

اول مهر اوهست .

(۷۲۴)

درجه ۵۵

باندازه ۲۱۰ x ۳۱۰ - جلد ابره میشن مشکی سن و حاشیه